

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak pap-
totájában.

Bérmintelen leveleket csak ismeri
kétől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatol:

Az arad-csanádi egyesült vasutak pa-
totájában, hova a hirdetések, előfize-
tési pénzek és a kiadás körüli panaszok
bérmintve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és keddnapon.

Előfizetési árak:

h o l y h o n : v i 4 k r .
1 évre 12.— fél évre 7.— fél
fél évre 6.— fél órái évre 7.— fél
1 évre 3.— fél órái évre 2.— fél
1 órái évre 1.— fél órái évre 1.— fél

Hirdetési díjja:

házasos petisor egyszeri hirdetés-
nél 6 kr., minden következőnél 4 kr.
Hétfőnapon külön 30 kr.
Nyitlár sora 15 krajczár.

Figyelmeztetés!

Az aradvárosi szabadelvű párt ál-
landó bizottsága, tegnap tartott ülésén
hozott határozatából kifolyólag tudatja,
hogy a kilépett — és a mai közgyűlésen
újra választandó — k ö z i g a z g a t á s i
bizottsági tagokul, a következő közpörnyhatósági bizott-
sági tagokat ajánlja:

- Hász Sándor,
Péterffy Antal,
Grünwald Ferencz,
Szalay Antal,
Bing Vilmos,
Tarlányi Vilmos.

T a r l á n y i Vilmos urat a le-
mondott B o n t s Döme ur helyett
ajánlva, a szabadelvű párt reméli, hogy
a z á l t a l a k ö v e t e t t
p á r t a t l a n s á g o t követik
a köztörvényhatósági bizottsági tagok
és a fennírt névsort fogják a közigazga-
tási bizottságba bejuttatni.

Különbön a szabadelvű párt állandó
bizottsága kéri a párttagok teljes szá-
mban való megjelenését.

Az elnémetesedés révén.

Budapest, január 7.

Iskolai feladatnak, avagy irodalmi
gyakorlatnak éretlenségi vizsgán, pom-
pásan beillenék ama cikk, melyet egy
német ellenzéki lap penderített a né-
met nyelv tanítása ellen.

Irassék egy cikk, mely kevényt
ostorozza Magyarországon a német nyelv
tanítását. Felhozható Árpád apánk hon-
foglalása, a midőn is egy magyar em-
ber sem forgatta még a német gram-
matikát, de annál inkább forgatta a kar-
dot, mellyel a magyar név dicőségét a
történelmen elvélhetlen érzélpajbá véste
be. Felemlítendő a későbbi korból Toldy
Miklós és Kinizsi Pál, a jelen korból
Tojás Dániel, kik mindannyian a német
nyelv tudása nélkül váltak hőskökké és
tudós magyarokká. Elriasztó példa gy-
nant fel lehet hozni a mohácsi vérszt és
a szathmári békekötést; Mária Terézia
és a második József korát; az elnéme-

tesítésre szánt törekvéseket és a spanyol
inkvizíciót. Mindezeket össze lehet ha-
sonlítani a Tisza Kálmán kormányzása-
val, s kivonni belőle azt a következte-
tést hogy: „Mi nagyobb a szent Gellért
hegyénél, mi mélyebb a Duna mély vi-
zénél? — Szent Gellértnél nagyobb a
Tisza Kálmán hazafurása, s mély Du-
nánál mélyebb a Csáky Albin megaláz-
kodása.” — A ki e feladatot legtalpra-
esebben megoldja, az: az „Excelsior”
előadására egy ingyenes karzati jeggyel
fog megjutalmaztatni!

Valóban, egy ily iskolai feladatra
kellett gondolnunk akkor, mikor a ma-
gyar ellenzéki lapok egy némelyikének
retentő skolasztikus erőlködéssel ferge-
tegezett izadmányát olvastuk. Hogy és
miképpen mondasson oly nagyokat, hogy
az emberek bele képpendjenek; hogy és
miképpen hasson a honfi kebelre, — ha
mindjárt dobverővel is, hogy hangzatos
frázisai visszhangra találjanak? Es ami
kínosot, kezesveset, borzasztót és fertel-
meset, multból, jelenből és jövőből ös-
szeszedhetett, azt betüképpen mind be-
legyurta cikkébe és hasábkra nyujtá
azokat a hirlap türelmes papirosán. De
más egyéb hatását nem tapasztaltuk.

En Istenem! Mire vihethi az embe-
reket a mérsékelhetlen pártszenvédely
fékezhetlen láza? Hogy ragadnak meg
miunden, csak egy kissé kedvezőnek
látszó alkalmat arra, hogy izgalmat
keltsenek a kormány ellen? Meennyire
bele hajtják magukat az eféle deli-
riumba és félrebeszélésbe: pusztán csak
azért, mert nem ók vannak a kormá-
nyon.

A mi pedig a német nyelv szigori-
tott tanítását illeti, azokhoz, miket leg-
utóbbi cikkünkben elmondunk, még a
következőket csatoljuk:

Teljesen hisszük és valljuk, hogy
azok az ellenzéki lapok, melyek ma az
elnémetesedést emlegetik s a német
nyelv tanítása ellen izgatnak, olyasmiket
predikálnak, amit maguk sem hisznek
hanem a gyengébbek nemzetiségi bigo-
terájára és fanatizmusára számítanak. A
19-ik század végén, a régi világ ama
papi szelleme szállta meg őket, mikor a
poklokban és ördögöknek emlegetésével
meglehetett rémiteni a tudatlan közön-

séget s kiszákmányolni annak tudatlan-
ságát. Nem állítjuk, hogy az eféle bi-
gott és fanatikus passzírok a mai világ-
ból már egészen kipusztultak, de annyi
fölnyit még is csak tulajdonitunk a mű-
veltebb közönségnek, hogy az izgatás
köpenye alól nagyon is kilátszó lólabá-
kat, minden további figyelmeztetés nél-
kül észre veszi, s a felültetésére szánt
epithetákat visszutasítja.

Nagyon szép lett volna ez a buzgó-
ság, 100—150 évvel ezelőt, de az ak-
kori mulasztások már is helyre vannak
hozva s a pártiságból kisoró tulbuzgó-
ságnak elkészt jermiadjai, nagyon viss-
zasztatottok a sirbolti penész szagtól. Az-
al a fringivárl, melyet a Mária Terézia
korában sikerrel lehetett volna forgatni,
ma már nincs mit hódítani, s a ma éb-
redező Kazinczy Ferenczre és Besse-
nyeikre legfeljebb is, a farizeusokat il-
lető mosollyal tekinthetünk.

Valóban szegyenkezve adjuk fejünket
az oly ügyek megvilágosítására, melyek
ma már ugy is nappali fényben állnak a
közönség szeme előtt, s a mi felvilágo-
sításunk a gyufa szerepét játsza a ve-
rőfényben, de hát mit csináljunk. Ha
egy némely ember még mindig azt hi-
szí, hogy szóbeszéd által, merész állítá-
sok és ráfogások által, terjeszteni lehet
a színvakságot, hátha igazsá van, s így
még mindig fennáll számunkra az a kö-
telesség, hogy amennyire tőlünk telik,
ezen felebarátatlan üzemeknek gátat
vessünk, s a színvakság frázisoz prizmá-
ját, rendes értékére szállítsuk.

Mintha bizony nem tudnák az elné-
metesítéstől szineskedve remegő tisztelt
urak, hogy mikor a magyar nyelv a ny-
gat európai nyelvek közt műveltség te-
kintetében jogos helyet csakugyan nem
foglalhatott, mikor fejletlenségénél fogva
latin nyelvvel pótoltatott, hat hogy akkor
igen is félni lehetett, — sőt — magyar-
is könnyen megtörténhetett volna, hogy a
latin helyett behozott német nyelv a
semmi fejlettséggel nem bír, s minden
kulturális, tudományos vagy törvényke-
zési nyelvre alkalmatlan magyar nyelvet
kiszorítja medréből, s mint az európai
nyelvkertészlet növényei közt alig ész-
lelhető tultogó csirát, elnyomja s ki-
pusztítja a földszinéről. De ma, amikor

nyelvünk hatalmas tölggyé fejlődött s
fálat életrejelmes, tisztaságával, a mű-
veltség mai elemének segélyével ott áll,
hogy a megvéndhet, más idegen nyel-
vekkel kevert vagy más nyelvek keve-
rékéből álló népnyelvek fölé emelkedni
van hivatva, — ma már nincs oly
nyelve a világnak amelytől félteni
lehetne azt. Ma már csak a hódítás, egy
félvilágnak a reázuhanása ölhetné ki,
de hogy más nyelvek tudása nem egyéb
a magyarra nézve, mint szükséges gomb
a kabátban, vagy összetartó kapocs az
öltözeten, azt magyarázni is felesleges.
Valamikor azzal fenyegethetett volna
bármely idegen nyelvnek a kultiválása,
hogy abból lesz egész öltözötünk, de
ma már az öltözöt megvan, s a többi
csak szükséges kiegészítő eszköz, díszlet
rajta, a mi a világ minden nemzetének
öltözeten észlelhető. Pusztán nemzeti
öltözeten ma már csak Azsia és Af-
rika népei díszelnek.

Ha nyelvünket, nemzetiségünket,
hazánkat valamitől félteni lehet, az a
panszlávizmus hódítási viszketege, az
orosz lavina reánk omlása, az éjszakai
barbáriumok kiáradása, s a mely ellen
nem nyujthat biztosítást semmi más,
mint az osztrák-magyar birodalom szor-
os összetartása, s az osztrák-magyar
birodalom hadsergének meglazithatlan-
sága. Es ha már ugy hozták magukkal az
eddig körülmények, hogy az osztrák-
magyar birodalom közös hadsergének
vezényelve a német, azt a mostani vi-
szonyok közt megbolygatni valóságos
merénylet lenne a haza biztonsága el-
len, amint hogy meg nem engedhető párt
manőver, ezen egyedüli bástyánk gyen-
gítésére törni, s kormánybuktatási
mániából megfélekedzeni a haza ér-
dekéből.

Elnémetesítés! Leirhatja ezt ma
valaki tiszta lelkiismerettel, őszinte szó-
val? Nem vitik ki az ily cikkekészé-
ből a legelvetemlétebb pártoskodás szenve-
délye. Hát mikor s de-
reczeni czi vis, a sze-
gedi polgárs a ma-
gyar alföld ezernyi
tehetősebb szülsége
Szepevárosok, a felföldi
bányászok s a vitte

gyermekét k o s z t b a
vagy cserébe, elnémetesi-
tési szándékból s nem ama ös z t
t ö n b ö l c s e l e k e d t e -
h e g y c z i v i l i z á l t e m -
b e r n e k a n y a n y e l v e
m e l l e t t m á s n y e l v r e
i s v a n s z ü k s é g e, s n e-
k ü n k k i v á l t, a n a g y n e m e t
n e m z e t t e l i é r d e k e z z e k e t t e t e s n é l
f o g v a, a n e m e t r e .
Hát ami akkor, tizedrésnyi érintkezés,
ipar és kereskedelmi forgalom mellett
annyira szükséges volt, hogy a szülék
saját ösztönük sugallatából felfogták, —
ma, csak azért nem lenne szükséges,
mert önfentartásunk elvitathatlan fel-
tetele a birodalmi közös hadserg meg-
bontatlan egysége is követeli. Leg-
alább a mai körülmények közt, minden-
esetre m e g b o n t h a t l a n
egysége, mert soha ördjögöb cseleke-
detre nem vetemedett még nemzet ö-
n maga ellen, mintha ezen biztos védbá-
tyáját pusztá sovínizmusból időnek
előtt (mert megjöhet a maga ideje min-
deu nek) megbontani igyekeznek.

Hát kérdem, pusztán azért nem
volna ma szükséges a német nyelv tu-
dása? Es feltéve, hogy szükséges,
— még a hadserg nyelvtől is elte-
kintve, — hol taníthatná azt a szüle
ma, a midőn az elnémetesítés ome re-
tenetes korszakában (!) annyira vittük
1867. óta, hogy rövid huszonegy év
után nem találkozik város Magyaror-
szágban, mely a német nyelv elsajátítá-
sára alkalmas menhelyet nyujtana a
magyar szülék gyermekei számára?
Erre méltóztassanak kadenciát mon-
dani!

Hát hol taníttassa ma gyermekét
németnyelvre a szüle, ha nem az isko-
lában? Küldhetné Németországba igen
is, ha lenne miből, de vajjon a német
földön, németek közt, német iskolában
magyarabb érzelmeket sajátítana el mint
ithon, édes hazája emlőjén? Es mégis,
hány fiatal ember lett németté az által,
hogy német iskolában, egyetemeken
tanult s igyekezett, magasabb képzet-
séggel bír, hasznos polgára lenni ha-
zájának? Amde Istennek hála, ma már
a mi egyetemünk is ott állnak, hogy a
ki tanulni akar, itthon is megszerezheti

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.

(Január 9.)

Soupercsárdás.

— Farsang elejére. —
Az emelvényen a cigányok ciripelget-
nek a hangszereiken, züravasos finom ne-
szesztől kihallik a klarinét öblögetése,
cimbalom pönögése. Mindenik játsza a
maga motívumát, csak a primás fájl arra,
a mit egy előtte álló szalagos ur mond:
„Aztán jól vigyázz; kezded azzal, hogy:
„Ezt a kerek erdőt”, — a cigány néhány
vonó rezéssel mutatja, hogy érti, — foly-
tatod, nem bánom, akár mivel, aztán me-
gint jó az erdő, s újra az erdő, közbe játsz-
hatod a „Csicsónét”, „Körösi lányt”, meg
akármit.”
— Küldjétek már a kis bőgőt! —
osattog vissza mérgesen, társaihoz fordulva
a primás.
— Eredj már, hogy menj el, — felel
egyik füstös s olyan savanyu képet vág,
mintha nagy baja volna, — mit há-
borgató? — hadd keressen egy pár ha-
tost ő is.
A terembe átkallik, a mint erős, nyers
hangon nekierreszkedve, szélesen haragot
valaki egy nótát, a kiséri mélabus dörmög-
gésével a gondonka, meg egy-két másod he-
gedű. A primás jó fin a megkérdi a szala-
gos urtól, hogy hát hogy is van az a sor-
rend? Az pedig színtelen büszke arra, hogy
a táncolni türelmetlenkedő társaság most
kénytelen várni, míg ő paranosolgat, elég
hangosan, hogy érthessék, ismét elmondja
a souper-csárdás menüjét.
Az emelvény alatt pedig egyáltalán
nem türelmetlenkednek a párok. Oszdesen
állanak egymás mellett és beszélgetnek. Az
egész terem csupa visszafójtott zaj, mintha
valami nagy esemény volna előkészületben s
azt eleve megzavarni nem akarnak. A tánc-
osok közül néhány, vadul ki van forgatva
valamind alakjából; hujja össze közzelva,
plastronja ki-be görbülvé, frakkja vállán
finom porréteg, keztyűje gyűrött és begom-
bolhatlan, arczuk ki kikelt a színből, vörös,
gyulladt szemük, szinte azt lehetne mon-
dani, álmosan ragyog; annyira kicsi lett a
vacsora alatt a sok nehéz alkoholtól, s
olyan szokatlannul néhez ugyanannak a meg-
vesztegető erejétől. Csak kevesen tartották

meg korrektségüket annyira, hogy hason-
nak ahhoz s urhoz, a kitől a mulatság
előtt még otthon vettek bucsút a tükörből.
Ezek vagy lusták voltak a különböző tur-
táncokban, vagy valami különös okért
halegatták magukat erre a csárdásra:
amennyire lehet nyalkának, erősnék, ki nem
fáradottnak.
A gárda hölgyei között sajtóságos ele-
venség uralkodik. A hál megkezdésétől,
egész a vacsora bekövetkeztéig az ő kedvük,
kitalásuk mindig folyton fog. Az éber fi-
gyelem, mit a lánykájuk magaviselete iránt,
különösen abban, hogy a táncosaitak mi-
ként válogatják meg, tanúsítanak, folyton
hanyatlak. A szeretet gondoskodása nem
bírja ellensúlyozni azt a nyugtózó, ólmos fá-
radtságot, a mit a télettség előidéz. Hely-
zetük tánylog retentő! Ha akad, a ki szon-
tel nekik i egy két negyedórát, nagy jót
teszen velük. De aig akad. A fiatalág
vagy azért ugrál, mert azt így látta a töb-
bitől s ugy tudja, hogy a bál arra való;
vagy illedelemből robotolva, minden leány-
ismerőnek lehető sűrűbe tapossza le a lábát;
vagy számításal él e akkor csak azzal tánc-
ozol és folyton vele foglalkozik, a mivel
nében gyönyörködés telik. Hej, pedig, nézd
meg az anyját! A mamák így magukra ma-
radnak, alig vételvény figyelmebe, mellőzöl-
ten, akárhányan vannak is szomoruan,
egyedül. Ez igazságtalanság annál fájóbb,
mert a tiartelt papák a korrall minden te-
her alól fölmentették érik magukat, há-
lokban is alakítanak, ha egyebet nem, hát
egy-egy kvaterkázó társaságot, vagy éppen
ferbül kompaniát, s a mamák, akik addig a
pillanatig, míg a leánykát balba vitték
nem kell, tárgyai a legpuhitóbb kényezte-
tésnek, egyszerűre a legsúlyosabb terhet
kénytelenek elviselni, a téllen, s a minden
pillanatban meghusított, tehát meddő
örkdés nyomasztó súlyát. Ezért jó ékony
hataáru rájuk nézve a vacsora színtje, a
hol ismét, legalább egy asztalyi terület
fölött magukhoz ragadhatják az uralkodás
jogát, inthetnek helyeslést, megdorgálást,
biztatást egy-egy szemhunyorítással — a
vigasztalhatják magukat a már kiallott és
ezután bekövetkező unalomért. Most hát vi-
dámák és beszédek, mint a fecské haj-
ualban, aminek az álomból félebbesztő je-
lentésége kerülhet határozott alkalmazásra
is. Elénk osiossergéstük rendes sablonját néha
meg-megmelyíti egy-egy helyes szó, fino-
mabb csézés valamind toillettere, vagy bi-
zonyos párok gyakrabban együtt táncolásra

vagy szélesebb teszi a jobb ismerőské oep-
portjában a legujabb pletykának ártadán
szind lobogó alit való terjesztése s a leg-
régibb pletykának újabb adatokkal variálása,
kiegészítése.
De im, a cigány társadéttete a csár-
dást s a tömegé hullámzása ritmikussá,
élenké vált. Nem indulnak oszdesen neki
a táncnak s a gyorsaságuk sem állandó,
mint az faluhelyen szokás. Ott ugy elanda-
log két egymásba kapaszkodó sarj néhány
óra hosszág, változatlan haladással mara-
dván meg egy helyen, míg a földes pádimen-
tomon gödör nem támad alattuk, mint egy
tökéletes óramű ingája. Im itt s ifju tánc-
ozos azzal demonstrálja az ő lelkesítését,
hogy nagyokat ugrik s a milyen fűrgen
csak teheti, rázza a lábait. A lány praze
osinálja utána és vele. Pedig ez még csak
a lassuja. A frissé már ördjög számba me-
hetne mindenütt extra Hungriam. A rez-
gős csárdás a legcsinabb és legképtelenebb
találmány mindenek között s ezer táncöz
közt alig akad egy, a ki nem válnék öle
figurává, mikor osolekszi. Hanem az a egy,
a legbámulatosabb módon mutatja meg,
hogy midő szép a hídgelés esztetikája. Fa-
natikus derűvel ök a táncözok s a rajongó
török barátokhoz annyival inkább hason-
tanak, mivel ezek nyíltéset pótólják ök a
maguk rikkantásával — a mit megtenni a
parasztleány röstelle s nem is tesz soha.
A mi báljainkon pedig az is igazi hős tán-
czoz, a ki akkorat tud kurjantani, hogy ha
le nem váltik is miatta a falról a vakolat,
amint szeretné, legalább a táncözöndőnek
zugon töle a füle egy félóraig, amivel kü-
lönben nem törődik.
Az első „hogy vót” után kezdnek
igazán belemelegedni a csárdásba. A lá-
nyok, ezek a finom, ed.ét, farsadást meg
nem szokott, elkényeztetett teremtesek,
mindig élénk esudálkozásom tár yai, (azon
kívül, hogy a szeretetmód, természetesen.)
hogy annyi csárdást kibírjanak. Nem elég
nekik egy-egy félóra abból a mulatságból,
ök, szinte azt mondhatni, „váltott lovakkal”
vágatnak; ahány nja, annyi táncöz: tisz-
teesség ne essék, szólván. Az urfi a maga
adagjának a letaposása után, meggy a büf-
fet be s a senki sem látja, annyi sört dönt
magába, amennyit megbir, ha hölgytársá-
sá is van jelen, kényesen beszpogart egy
tárgyalatot. De ödül mindenek közt és pihen.
A lány, az kitart színtelentül, táncöz pi-
henés nélkül s osolekszi nemcsak gyönyör-
rűséggel, — legtöbbször még azzal sem törő-

dik, hogy ki a táncözosa, ha csak meg-
tartja az ötemet — de van egy biztató
tekintete a cigányhoz, a ki azért hálásan
úez reája s huza „aeki” s van sok figyelő
képpesége arra, hogy az ismerős leányok
közül kinek lett a haja köczos, az arca
oekészint, a ruhája egy-egy fodorral szá-
gényebb s ki körül hány legény öálkodik
a legközelebbi újrára. Csapán a táncözot,
annak, ha nagyiitani szabad, eszményi gyö-
nyörbőség csak az olyan leány élvezi igaz-
tán, a ki az „újrakét” szét nem osztogatja
az ismerősök között, mint az alamiznát.
Ez válogatos nagyon s nem enged meg
minden köczöz legénynek, mert frakkja van,
a belépti díjra volt pénze s tián még egy-
két flakkeresére, hogy átöleje a derekát s
félórán keresztül folyton a szemébe nézzen.
De a kibéltat az egész soupercsárdásra,
azt megbecsüli különben is, még ha nem is
tud valami híresen topogni a féllában ad-
dig, amig a másikkal a padlósurolást pro-
dukálja.
Az ilyen pár táncöz aztán ugy, hogy
öröm a nézésük is, bárha kikiesnek a ren-
des fűrgeségből, egy-egy szót váltani, telán
mosolyt is, de mély, hosszú, jelentős tekin-
tetet mindenesetre. S minél nagyobb élvezet
öket együtt látni, annál kellemetlenebbül
érik meg ök azt, ha nézik. Olyankor egy-
egy gyors perdüléssel, forogással leplezik el
azt, hogy nem táncözolnak igazán s hogy a
cigány zenéjéből nem azt hallják, ami talp
alá szól, hanem ami szívből fakad.
A hókók a táncözök között gyors hála-
dással hág mind magasabba. Delirium
uralk a tömegben. Nehányan kirántják zseb-
kedőiket s rázogatják a levegőben a na-
gyobb duhajag motogatója kedvéért, va-
lójában pedig azért, hogy titokban le letörül
gessék a homlokukról alósepegő verítéket,
mint a osaf fáradtság bizonyítékait. A kö-
czösség általánossá válik, a cziáklarbörösség
uralkodó szin. A cigány feltrtt kabátujak-
kal huza tüszében, mint az előtt, de
öszseségében gyöngült a banda, mert né-
hány kontrás megint megzabótt a kis bő-
gőset, hogy segítsen a párkjukt vesztett
kesergőknek a buffetben a bubánatukon és
a tárcájukon könyveniti. Ugy él a szegény
erigány, a hogy tud. A táncözök egy gom-
bolygaggá keverednek s mintha egyetlen
nagy szörnyeteket képzőnének, olyan egy-
szerre reszket minden izük. Pedig a ceo-
port minden egyes tagjában forrog valami,
a mit a megolvastól meleg a női tekintetek
égető heve és a szakadatlanul szülő zene

azt, amiért eddig külföldre vándorolt a fiatalok. Plane ha elérhetnék azt a célt, hogy a német nyelv tudását saját szülőhelyének iskoláiban elsajátíthatná a fiatalok, áldani kellene a pillanatot, melyen a mai védtörvényjavaslat megfogant, s így nagyhorderejű hasznos intézkedésre alkalmas szolgáltatott.

Amde valóban elkellett mindezeket mondanunk? Nem oly egyszerű áttekinthető tiszta dolgok ezek, hogy magyarázatukra maga az emberi józan ész is elegendő? Es ha még is azt tettük, hogy a lapok t. olvasói ily hosszú cikkekkel tettük esetleg árelmetlenekké: mi vagyunk-e okai? Nem e az elleuzéki birlapoknál tisztelt tulbuzgói kényszerítettek e felesleges munkára, nehogy hallgatásunkkal beleegyezésünket adjuk ama megemlékzhetlen madrigálhoz, melyet kollegáink a közönség asztalára feltálatni igyekeztek?

B. B.

Tiszta Kálmán kormányelnök, — mint 7-ikéről jelentik Bécsből, — aznap délelőtt hosszabb ideig tanácskozott Bauer br. közös hadügyminiszterrel és Kálnoky gróf közigazgatási miniszterrel e délután visszautazott Budapestre. Most már véglegesen elhatározott, hogy az ez évi delegációnálts tlelések ismét a parlamentek nyári szünetéje előtt a magyar képviselőház tleléseinek berekészése után, valószínűleg május elején és pedig ez alkalommal Bécsben fog megtartatni. A közös miniszteriumokban ennek folytán már szorgalmasan dolgoznak a jövő évi közös költségvetés összeállításán.

A védtörvényjavaslat. A képviselőházban sajtóközvetítés veszi kezdetét a védtörvényjavaslatról szóló törvényjavaslat feletti általános vita. Műnrich Aurél előadón kívül kinek bevezető beszéde után valószínűleg Fojárváry bárd honvédelmi miniszter fog szólni, e d d i g m á r 45 szónok van az általános vita előjegyzeve.

A tárgyalás — írja a Bud. Corr. — bizonyára az tlelések egész sorát fogja igénybe venni, a javaslat változtatásainak előadása azonban a bizottság által ajánlott szövegében kétségen kívül áll. Az első szöveg az év végetől tiszti vizsgálatok le nem tett egyévi önkényeseknek azon kötelessége, hogy még egy további évet szolgáljanak, a gyakorlatban csak azokat fogja érinteni, kik dacára ama bizonyítványoknak, melyek nekik az egyévi önkényes szolgálatra jogot adnak, elégtelen általános műveltségük, vagy határozott hanyagosság folytán a védtörvényről szóló törvényintenczióknak megfelelőleg tnyleg nem is élvezhetik az egyéves szolgálat előnyeit. A hadügyi kormány, tekintve a nagyon szűkös szükségletet tisztekben, bizonyára törekedni fog a tiszteknek számát lehetőleg emelni. Az új védtörvényről szóló törvényjavaslat értelmében azon nagy anomália is meg fog szünni, hogy azon egyévi önkényeseknek, kik mint orvosok, tanácsadók, tanácsadók, kik évfolyamaiban tettek eleget szolgálati kötelezettségüknek, 40 százalékából nem lesz orvos, de tulajdonképeni katonai kiképzésben sem részesült.

Adorján Sándor.

Az aranyos klikk.

(Gaboriau regénye.)

W. Ph.

(11. folytatás.)

Mert ha Dani nem tartja vissza vele szünetelt gyöngédsége attól, a mit Parisban „mulatság”-nak neveznek, úgy de la Ville-Haudry kisasszony iránti szeretete magában védi meg az örvény lejtős útjától. Egy nemes és tiszta szerelem, mint az övé, mely határtalan bízalmat alapszik, elegendő arra, hogy az életet betöltse, mert megbívhó a jelent s ragyogó reményekkel aranyozza meg a messze jövő láthatárát. De mennél jobban szerette Henriettet, annál inkább tartotta Dani kötelességének a fiatal leányt megérdemelni, méltó lenni hozzá. Dani nem volt nagyravágyó. Oly pályát választott magának, mely neki tetszett, tiszta és tisztelettel teli életet, melynek minden rendelkezett, mi fizetésével együtt személyi jólétet biztosított neki; mit kívánjon ennél többet? Saját magának semmit. De Henriette kisasszony nagy nevet viselt, egy olyan férfi leánya volt, a ki nagy állást foglalt el egykor s végre nagyon gazdag volt, úgy hogy ha csak a saját járulékaival adják férjhez, még mindig hét-nyolcos százezer frank hozományal bír. Nos! Dani nem akarta, hogy azon áldott napon, midőn kezével megszerenesíteti, de la Ville-Haudry kisasszonyt oka legyen, valamit fájlalni vagy óhajtani. Innen eredt a fiatal ember makacs, szakadatlan tevékenysége, egy minden reggel az estinél erősebb, szilárdabb akarat, hogy azon híres nevek egyikére tegyen szert, melyek a legregyebb kutyabőröket is megsemmisítik, és oly állathoz juthasson, mely asszonyok a férje iránti szeretetéhez még a büszkeséget is csatolja. A pillanat különben kedvezett becsá-

Teleszky István igazságügyi államtitkár lemondási szándékáról — mint a „Nemzet” írja — móravád helyen semmit sem tudnak, annál kevésbé foglalkoznak utódjára nézve bármint kombinációval.

KÜLFÖLD.

A párisi képviselőválasztás. Végre sok tévoya után mégis csak állítottak ellenjelöltet a republikánusok Boulangere n a k a január 27-ki párisi képviselőválasztásra. Hogyan, melyik párt győzelmével fog végződni a párisi választás, azt persze senki sem képes ma megmondani. Most csak annyit lehet konstatálni, hogy e választásnál küzdelem Franciaország fővárosában, a köztársaságiakra nézve a lehető legrosszabb auspiciumban állt indul meg. A royalista elemek tudvalevőleg nem állítanak ellenjelöltet Boulangere n a k a mellett minden jel oda mutat, hogy kéz alatt mellette fognak dolgozni; a bonapartisták vezéréberek meg egyenesen arra szólítják fel híveiket, hogy a tábornokra szavazzanak. Vidékről pedig a köztársaság két ellenszereinek győzelmét jelentő a táviró. Amiensben ugyanis a royalista Montandon tábornok választott meg 7000-nyi szótöbbséggel. La-Rochelleben pedig a boulangérista Dupurt lett képviselővé közel 10,000-nyi szavazattöbbséggel a republikánusok ellenében. Hát mind ez nem jó előjel a republikánusok ügyére a párisi választás előtt, melyre méltán tekint most feszült figyelemmel egész Franciaország, sőt a külföld is, mert ha az eddig mindig határozottan republikánus francia főváros is háttal fordít a köztársaságnak, ez veszedelmes jeladés lesz az egész francia nemzetre nézve.

Az orosz lapok Tiszta miniszterelnök új-évi beszédéről. A „Novoje Vremja” Tiszta Kálmán miniszterelnök új-évi beszédéről a következőket írja: Tiszta Kálmán ur szükségessé tartotta még egyszer ismételni, hogy az európai külügyi helyzet legfőbb biztosítékát a közep-európai hatalmak szövetsége szolgálat. A magyar premier azonban szükségesnek látta azt is erősíteni, hogy ez a szövetség tisztán békés czéllal bír s nem törekszik semmiféle agresszióra: és éppen ez tüneti ki ez a szövetség más, békétlen czéllal bíró szövetsége felett; a szónok szerint a szövetséghez nem tartozó hatalmak sem óhajják feltétlenül a háborút s így ezek is közremunkálhatnak a béke megőrzésére.

Tiszta Kálmán urnak ezen békés hangubeszédén nincs mit csudálkozni. O tudja s talán jobban tudja, mint bárki — nem véve ki Kálnoky grófot sem — hogy Európa békéjét nem biztosítja sem a közep-európai szövetség, sem pedig az, hogy az ezen szövetségben nem részes hatalmak nem óhajják a háborút. A béke megsértése csak Ausztria-Magyarország részéről lehetséges. Ez a lehetőség pedig létezik és nem is szűnik meg létezni mindaddig, míg Bécsben és Budapestben végkép meg nem barátkoznak azzal a gondolattal, hogy feltétlenül kell mondaniuk arról a keleti politikáról, a mely egyedül keltette fel az igazottságot a háboru lehetősége miatt. Ilyen körülmények közt dicséretet a béke ligát, alig hozhat összhangba azokkal a czélokkal, a melyekről oly ékes szólalán beszélt a magyar államférfi.

A „Novoszt” szerint a magyar miniszterelnöknek azon theoriája, hogy miért tartja ő a békét biztosítottnak, nem új. De a Tiszta ur beszédének első része ellenmondásban van a második rész-

szel, mert előbb azt mondja, hogy a békét a közep-európai szövetség biztosítja, aztán kijelenti, hogy a békét a többi európai hatalmak sem fenyegetik. Ha így a áll a doloz, hát akkor minek a hírhedt „béke liga”? Ki ellen akarja biztosítani a békét? Úgy látszik: a bécsi kormányférfiak azt hiszik még mindig, hogy a hámas szövetség jelszavai a többi hatalmak, a melyek talán a békét megsérteni hallandók volnának, hogy ezek lemondjanak minden olyan céljáról, a mely ellenére volna a hámas szövetségnek. Úgy látszik, Ausztriának lezékere van szükség, hogy megváltoztassa felfogását a hámas szövetség előnyeit illetőleg. Tiszta ur hangja, mint mindig, igen őnhitt. Ot nemcsak nem nyugtalanítja Ausztria pénzügyi szorultsága, hanem még fel sem veszi azokat a változásokat sem, a melyek a Balkán-félszigeten végre mentek, még csak szükségesnek sem tartotta ezek felemleklését. Úgy látszik: ő még mindig feltétlenül bizik Milán és Károly királyokban, valamint Stambulban. De közeledek már az idő, a melyben az osztrák politikuskoknak a keleti politikába vetett hitük nehéz megpróbáltatásoknak lesz kitéve. Hát erről nem is gondolkozni sem Bécsben, sem Budapestben? Vagy talán az osztrák kormányférfiaknak van már készen valami tervük? Ha van ilyen, hát szabad legyen reménylenünk, hogy annak nincs semmi köze ahhoz az eljáráshoz, a melyet a magyar politikuskok követnek a magyar királyságban élő szlávok és románok elnyomására (!)

LEGUJABB POSTA.

Orosz katonai küldöttség a királynál. A „Presse” jelenti: O Felsége orosz ezredének küldöttsége egy tábornok vezetésével Bécsbe érkezett hogy kifejezze az ezred jókívánatait O Felsége előtt, negyven éves ezredtulajdonosi jubileum a alkalmából.

Ujabb porosz katonai követelések. Berliin megbízható információk szerint a legközelebbi időkben Németországban minden bizonynyal jelentékeny többlet követelések várható katonai szektorra. Ebben azonban nem kell aggasztó tünetet látni, mivel Németország jobbról s balról harozvágyó szomszédoktól körülveve, a biztonság érzését mindig csak a teljes hadikészletben és szüntelen harozs szövetségeseivel, Ausztria-Magyarországgal és Olaszországgal való megbízható egyetértésben találhatja fel.

„ARADI KÖZLÖNY”
(Megjelen mindennap)
Előfizetési feltételei.
Helyben házhoz hordva:
Egy évre 12 ft — k
Fél évre 6 — k
Negyed évre 3 — k
Egy hóra 1 — k
Vidékre szétküldve:
Egy évre 14 ft — k
Fél évre 7 — k
Negyed évre 3 — k
Egy hóra 1 — k

Felkérjük egyúttal lapunk azon előfizetőit kiknek előfizetése d e o z. v é g é n lejárt, hogy az előfizetést mielőbb megújítsák, hogy a lap szétküldésében ne legyenak a d a s álljon be. Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Január 9. Szerda. Rom kathol. naptár: Julián vért. Prot. naptár: Beatus. Görög-ország nap-tár (december 28.) Több ezer vértanu. Nap kél 7 óra 48 perczkor, nyugszik 4 óra 28 perczkor.
Január 12. Az aradi dalogylet vendes évi közgyűlése d. e. 10 órákor. (Város-háza).
Január 13. Az aasztalosokégyeletének közgyűlése d. u. 3 órákor az iparosházban.
Január 14. Arad megye köztörvényhatósági bizottságának tavaszi évnegyedes közgyűlése d. o 9 órákor.
Január 20. A Széchenyi gőzmalom részvénytársaságának közgyűlése d. e. 10 órákor.
Január 23. Császár Zsigmond sajtópere az aradi esküdtségek előtt d. e. 9 órákor.
Február 16. Az aradi tornacsarnok 10 éves fennállásának ünnepélye.
A „Kölcsey-Egyesület” könyvtára nyitva van kedden és szombaton délután 3-4-ig, pénteken délelőtt 11 és 12 óra között.

HIREK.

ARAD ÉS VIDEKE.

Városi közgyűlés. Aradváros köztörvényhatósági bizottsága ma, szerdán délután 4 órákor tartja meg január havi rendes közgyűlést. Az ülésen több érdekes ügy is kerül tárgyalás alá, a melyek mellett arra, hogy a városatyák megbeszéljék és megvitassák. Az ülésre ismételtén felhívjuk a köztörvényhatósági bizottsági tagok a közgyűlést. Egyik legérdekesebb tárgya lesz a közgyűlésnek a kiléptető közigazgatási bizottsági tagok helyeinek betöltése. Felhívjuk pártfeleink figyelmét, hogy ennek sikeres megjelése végett is minél nagyobb számban jelenjenek meg a közgyűlésen.

Kiléptető közigazgatási bizottsági tagok. A mai közgyűlésen öt olyan közigazgatási bizottsági tagnak a helye is betöltetik választás útján, kiknek ideje már letelt. Ezek a következők: H a s z á n d o r, R o z s n y a y M á t y á s, P é t e r f f y A n t a l, G r ü n w a l d F e r e n e z é s S z a l a y A n t a l. B o n t s D ö m e k i r. tanácsos nagy elfoglaltsága miatt helyéről lekötözt a bizottságban, ez is betöltetik és pedig T a r j á n y i V i l m o s u r a t a n j a n l a e h y e r e a városi szabadelvű párt. Azonkívül az iskolaszékben is üresedésbe jött két tagsági hely. — Az aradi kir. tábla eszméje sok fej-fájást okoz most Nagyváradon és Debreczenben is, hol a lapok saját városuk érdekében egész háborút indítottak egymás ellen a még forrásban levő dolog miatt. Mint irtuk, Fabiny igazságügyi miniszter a bűnvádi eljárás betérjesztésekor a parlamentben kijelentte, hogy még a bűnvádi eljárás életbeletétele előtt szétosztani akarja a ma létező két királyi táblát, ezt kívánván nemcsak a bűnvádi eljárás alapelveit, hanem az igazságügyi adminisztrációs érdekek is-

Tudvalevőleg a r a d é s K o l o z s v á r v a n n a k k i z e m e l v e k i r á l y i t á b l a h e l y e ú l a i g y a d e b r e c z e n i l a p n a g y o n f é l t i V á r a d o t A r a d k ö z l e g e m i a t t, h o g y a t á b l a t l e s e l i k. P e d i g h i a b a : N a g y v á r a d é s D e b r e c z e n n e m k a p h a t n a k k i r á l y i t á b l á t, c s a k v a g y a z e g y i k, v a g y a m á s i k. A „D e b r e c z e n i E l l e n ő s” a b b a n a v e l e m é n y b e n v a n, h o g y h a A r a d i s k a p n i f o g, t ö b b é n e m N a g y v á r a d, h a n e m D e b r e c z e n l e z a z a k ö z p o n t, m e l y h e z a z a l f ö l d é s z a k i r e z s z e n l e v ő t ö r v é n y s z ö k e k t a r t l e t e i l e g z ö l z s z e r t t b e n b e o z t h a t ó k. A „N a g y v á r a d” v i s z o n t a m a g a é r d e k é t v i t a t j a s z t l a n g o z t a t j a, h o g y D e b r e c z e n g a z d a g, m e g a v á r a d i a k s z e g é n y e k, s z ö l l ö h e g y ű k e t i s i d e s t o v a e l p u s z t i t j a a f i l l o x e r t, ö k t e h á t j o b b a n r á v a n n a k s z o r u l v a a k i r. t á b l á r a. M o s t a z t á n m i n d k é t v á r o s s z o r i t a n i f o g j a a d o l g o t, h o g y A r a d m e l l e t t ö k k a p j a k m e g a k i r. t á b l á t. A „D e b r e c z e n” e c z é b ű l k ö z g y ű l e s t s ű r g e t ö s s z e h e l t e n i. — N o, m a j d m e g l á t j u k, m i t o z a j ö r.

A szinpad és az újságírók. Szabad-e vagy sem az újságíróknak azon a bizonyos vasajtón túl is járni, a kérdés az aradi szinpadot illetőleg többször fel volt már vetve, de maig sinos elintézte. Hogy a szini kritikával foglalkozó újságíró az igazgatóval, a szinpadal és a közreműködőkkel felvonásokban is érintkezze, meg van engedve az egész világon, csak Aradon nincs, ahol szilyen dolgokban van a zopf. Az előadás folyamán sok minden történhetik, a mit az újságíróknak meg kell, illetve meg kellene tudnia. A szinész vagy szinész nő új dalt vagy betéteket énekel; az újságíró községük érdeklődés szeretné meg tudni, hogy mi az. — Valamelyik közreműködő bágvadon játszik, vagy látni, hogy indiszpozícióval közd; az újságíró, hogy lehetőleg kiméletes legyen majd a kritikában, megkérdezné, hogy mi a baja. A szerelőt valamit egészen új felfogással játszik; az újságíró ezt a felfogást idegen-szerűnek, szokatlannak találja, de ha beszél benne a szereplővel, talán ez elfogadható indokt tudná adni felfogásának. Aztán akadnak az újságírók közt, a kik nagy szinpatokat, nagy művészeket láttak, s tudnának olykor praktikus tanácsokat adni. Mind ezt megtehetik másutt, de az aradi czopf nem enged. Vn a szinházak egy ugynevezett felügyelője, akiről azt hittuk, hogy olyan fő fő házmaster, de nem az. Ez egy bűntudalmu ur, a ki átka és örökös bosszúsága volt már a Krecsányi-regimének, s most is minden lében kanál. Ez örökké ott lábatlanodik, a hol semmi szükség nincs rá, s belcavartozik olyanokba, a mihez semmi köze, s már a szinpadon is dirigálni akar. No hát erre a nagy urra van bízva az is, hogy az „idegeneket” a szinpad tájékról rendőrökkel kintassitassa. Ezek közé az idegenek közé foglalja az újságírókat is, pedig az újságíró a szinpadra nézve nem tekinthető idegennek. Ha nem engedik meg azt, hogy a mikor szükségét látjuk, a szinpadunk is érintkezzen, akkor inkább lemondunk a kritikáról. Az újságíróknak kötelességei vannak közönsége érdekében, s e kötelességek teljesítésében nem szabad őt zavarni. A szinügynek szükség van a saját támogatására, s ez érdekében kérjük, hogy intézkedjék el már egyszer ezt a kérdést. Ideje lenne annak is, hogy ennek a hazfelügyelőnek a hataskörét is határozottan körülírják. Mert az az ott fölölegesen akadékoskodik, a eljárása és viselkedése modortalanosságánál fogva a szinársulat tagjaira nézve is gyakran sértő. Van annak az igazgatónak ugyis elég baja, gondja minek azt még azzal is szaporítani, hogy folytonos bosszantásoknak legyen kitéve egy alárendelt közege részéről. Hogy ezt a két kérdést most összefoglaltuk, annak az a magyarázata, hogy ez a két kérdés az említett hazfelügyelő személye által összefüggésben látszik lenni, mert nemrég a szinpadon lát mázta, hogy majd el fogja ő mondani a polgármester urnak, mi történnek a szinpad körül. Hát biz ott semmi egyéb nem történt, minthogy egyik-egy újságíró bejárt, hol az igazgatóhoz, hol egyes szereplőkhöz. A felügyelő kiabálása ellen több szinársulati tag nyomban tiltakozott. Az újságírók különben megtehetik azt, hogy egyáltalán nem fognak bejárni. Hogy ennek majd az tán csak a szinügy fogja karát vallani, az egészen más kérdés. Akadna azért a felügyelőnek elég dolga, ha nem igyekeznék is annyira kedvében járni a városi háznak bizalmas feljelentésekkel. Például ügyelhetne arra, hogy előadás alatt a folyosókon az ajtóknál meg legyenek téve; akkor nem ölné egy a közönséget a léghuzam a szinházban. Dicséretes dolog lenne ennek 7-től 10-ig utána járni. A szinpadon addig meg lesznek nélkülös, a ha véletlenül egy újságíró beszólik, hogy megkérdezzék Baától: mit jelentettek az allegória egyes csoportjai, vagy egy-két szót vált valamelyik művész-nél, — attól még nem inognak meg a morális rend feltételeken örözzt alapjai. De a felügyelő mostani szialadása egyezően neveltséges dolog, s ezt a rendőri apparátust, mely rendelkezésére áll, üdvösebb lenne másra fordítani. A szinügyi bizottság egyik-másik tagja ismeri ezeket az állapotokat, s így a bizottság is tehetne már valamit, hogy kimondassék a: ne autor ultra crepidam.

A régi város háza dob alatt. Egyszer már megperdült a dob az aradi régi város háza felett. Rozoga, korhadt lett a nagy ház s a város nem akar ismét pénzt bele ölni, hogy az építet értékesítse. Az első árverésen K u g l L e o t e t t l e j o b b a t a j a n l a t o t, 27,101 forintot ígérve az építet, a melynek különösen a telke értékes, előnyös fekvésénél fogva. A közgyűlés azonban nem hagyta jóvá ezen ajánlatot s megke-rester, hátha nagyobb összeget kap a város a régi építetből. Már akadt egy je lenkező. D o m a n y i J o z s e f h e l y b e l i

(Folytatás következik.)

bornagykereskedő hajlandó 80.000 frt vétel árat fizetni s abba is belégy, hogy az épület udvari helyiségeit, melyekben a város tisztái, a lovasrendőrök és a városzola lakása van elhelyezve, 600 frt évi bérért a városnak használatba adja mindaddig, míg a kinek alkalmis bérházat talál, miután ő a főre az épületnek csak a Szabadasság néző oldalán hajlandó építkezni. Ha ajánlata elfogadtatik, akkor a vételár egy harmad részét, vagyis 10 ezer frtot, a jóváhagyás után 8 napra lefizeti, a többi pedig minden november hó 1-én. Ez az ajánlat minden tekintetben igen előnyös s a gazdasági szék is pártolólaj terjeszti be a közgyűléshez.

— **Esküvő.** Diszes esküvő volt hétfőn délután a minoriták aradi templomában, a hol H u d e t z Emil fiatal kereskedő vette oltárhoz We i l e r Rudolf kereskedő kedves és szép leányát, Gizella kisasszonyt. Koszorús leányok voltak: K o m i ó s y Etelka és Ilka, N á v a y Wilma, R i n g M a r i s k a és J e g e s s y Gizella kisasszonyok. Tartós boldogságot a fiatal párnak!

— **A mai közgyűlés.** Folytatódagos hozta Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1889. évi január hó 9-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlése felveendő ügyeknek. 39. A hozzászólások megalakítása. Aradon 1889. január 8-án. Kiadta H o i b a u e r Lajos főjegyző.

— **Főispán jubileum.** Legközelebb lesz az hogy H e r t e l e n d y József Torontál vármegye kormányzatával megbizva. E tizenöt év fénycsokká jutál vármegyének, mert ezen idő alatt massan megerőltült ott a magyar állam ne és megtörték a szerb omladina befolyását. Torontál vármegye az ő vezetésével egyike lett a legjobban adminisztrált legyenek. A jubileum egész csendben zajlik megülni, mert Hertelendy főispán ikert minden önnepelést.

— **Uj EMKE tagok.** S z o n t a g gyűlésén val. tag 10.035 számu gyűlésen következő rendes és pártoló tagokat gyűjtötte, kik mind tagsági díjakat az 1889 ik ére meg is fizették: S z o n t a g h Gyula kereskedő (évre 10 frttal, az egész évre kifejtve), P á l m a i Zeigmond kereskedő, H e r m a n G u t z j a h r M a s i n, G u t z j a h r P r o b s t R o z a, A n d r é n y i M a r i a, A n d r é n y i R i t h B e r t h a, S z a t h M á r y M i k l ó s n é, D o m a n y J o s e f n é, S z o n t a g h Gyuláné (6 évre 10 frttal, az egész kiadvé); pártoló tagok K o m i n s k y ákáb könyvelő, H e i m J á n o s kereskedő.

— **Bucsu bankett.** Péczely Ferencz radi kir. törvényeséki bírónak a nagybecseri kir. törvényesékek elnökké történt névezése és eltávolítása alkalmából a helyi ügyvédi kamara f. hó 9-én este a főispán-féle sörösarmokban bucsulakomát rendezte.

— **A csanádi egyházmegyéből.** A m a t h o M i h á l y végzett theologus püspöki tollnoknak nevezte ki.

— **Gyásznap.** A helybeli zír. hitbizottság tan. és jótékony intézetei körül halatlan érdemeket szerzett bold. H i r s e h l dőses emlévének tiszteletére ma a szazsárdán január 9-én délután fél 5 órakor, mint elhalásának évfordulója napján, szinagogaiban önnepélyes g y á s z i e n t i s z t e l e t t e g tartani.

— **Zene a Jégpályán.** Időjárás soha edvesebb nem volt a jég-sport kedvelőiké, mint a milyen a mostani. Jóformán ideg szinos a városi leti kis löjtőknek, mely most kökemény, a legkellemesebb szorokozást nyújtja s Arad elite világát ezaz össze minden nap. Most már a szozás zene is megkezdődik a jégén. M a, z e r d a n d e l e t t e t t e s z az első és pedig 11 órától 1-ig, ha kedves az az idő, — a mi körülbelül bizonyos.

— **A mozgósításhoz.** A honvédelmi miniszter körrendeletben utasította Arad megye irányhatóságát s az összes törvényhatóságokat, hogy a mozgósítás esetén felvanderülő lovak vezetőiről az 1889 ik évre mielőbb gondoskodjanak a azok névsorát már 31 ig hozzá terjeszék fel. Lövezőköl a miniszteri rendelet szerint első sorban olyan védőköttelek vendők előjegyzésébe, a kik a tulajdonképeni hadizolgálat alkalmatlanoknak találattak ugyan, de a hadi célra szükségas szolgáltra alkalmasak.

— **A rendőrség figyelme.** A napok óta érezhető kemény hideg befagyasztotta rad nyit csatornáit, a melyek pedig szép ámban fedezhetők fel az utcákon. S most, különösen a kisebb utcákban, valóggal úgy kell menni az embernek, mintha újakon lépkednék, mert csak egy kis gyázatlanlanság s a házakból kifolyó csatorna jegén úgy elvágódhatik, hogy hétégy tapogathatja a kapott úts helyét. Ha ar a házi urak nem vágatják fel a jeget, időzőn gyis száraz, hó- és esőmentes az idő, a közönség érdekében nagyon idővón tenné a rendőrség, ha rájuk parancsolna, hogy ezt haladéktalanul megtegyék. avaly a sok esatornán úgy is elég szencseltenség történt, nem jó volna, ha sok ismétlődne.

— **EMKE helyreigazítás.** Az alapító köz kimutatásában tévedésből „A r a d i d é k i t a n i t ó e g y e s e l e t ” helyett Aradvidéki tisztviselő egyület volt, it ez uton kíván helyreigazítani az Emke karsága.

— **Megadoztatott udvarlók.** Denique, a holgyek akarnak valamit, megvan a mara foganatja. Plans, mikor jóváhagyól van szó. A beszédes szép ajánlás érvelnek minden cikornyás felhívásnál s hogy ez eredményre vezet, legalább is absurdum. Nem nek a tréfái sem s még ebből a nyoljak a jótékonyaságot. Példa b e z o t e s e t : helybeli uri háznál naponta ott jönni egy társaság, a mely

fiatal hölgyekből és urakból áll. Kedélyes diskurzus közben elkerülhetlen, hogy a szépmen bók-özönnek ne legyen kitéve. Hiába, egy idejében kiejtett bók, még ha ferde is, mindig nyeres esik a szépmennek s emeli az illető fiatal ur agióját, a melyik elmondotta.

— **Tegnap arra a felfedezésre jutottak** a fiatal urak, hogy a kis szalonban az E. M. K. E. perselye van kifüggesztve. Ismerve s házi asszony küzszájon lorgó jótékonyasági hajlamát, elérte, hogy a gyengéd észlelést és siettek fillérekkel a perselyhez.

— **Nem úgy urak — szót a házi asszony.** Előbb ki kell érdemelni a jótékonyaságot. A toasztokra már ki van vetve az E. M. K. E. adója. Nálam mindenki bizonyos összeget köteles beletenni a perselybe, aki — b o k o t m o n d. Természetesen ez csak a rozsbókokra értendő.

— **Ugy-e, praktikus dolog?** Így legalább ezentul csak jó bókot esattannak el a társaságban s gazdagnak az E. M. K. E. is. — **Postamegyítés.** Az aradmegyei Zaránd közszégyben az ideiglenesen beszüntetve volt postahivatal január hó 8-tól kezdve, mint a hivatalos lapban olvassuk, ismét megnyitattik.

— **Adomány.** Az aradi fős-segédék egyeülete 10 frtot adományozott a helybeli aradváláz javára s az összeget a polgármester kezeibe juttatta.

— **Uj faterlep.** K o n d o r o s s y József a radnai ut. 10. számú s a tél utozta 4. számú telkein egy épület, tüzi-és szerszáma-kereskedést szándékozik nyitni. Az iparhatósági megbízottak s az építészeti bizottság tagjai az érdekelte szomszédokkal tegnap délelőtt tartották meg az új faterlep felett a helyszíni tárgyalást s véleményüket befejezték az iparhatósághoz.

— **A makói takarékpénztár részvény-társaság.** V. évi rendes közgyűlést f. hó 20-án délelőtt 10 órakor tartja meg.

— **Beszűntetett közlekedés.** A magy. kir. államvasutak igazgatósága értesíti lapnokait, hogy Gombos és Erdőd között az összes komporgalmat végzésiass miatt bizonytalan időre beszüntette.

— **A csanád megyei gazdasági egyület** módosított alapszabályait a földművelés-, ipar-és kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta.

— **Tetten ért talva.** Komikus jelenet játszódott le tegnap dében a Forray-utca egyik üzlete előtt. Egy falusi gazda jött be lisztet vásárolni s míg maga a boltban járt, ősi szokás szerint koscsját kint hagyta az utozan, rábiza azt a lovakkal együtt az Uristenre. Pedig az Uristennek tudvalevőleg egyik dolga is van az ilyen komisszióknál. A kocsi körül egy gyuanus alek settenkedett a roppant kőgyógyulást szemlélte a lovakra takart szirt. Egyszer körülzéz, lábujhegyre áll s az egyik téli alkalmatoságot a nyaka közé kanyarítja. Vesztere éppen abban a percében toppant a gazda kocsijához s észrevéve a manipulációt, minden rendőri beavatkozás nélkül a törőlesegőlök nagy mulatságra úgy helyben hagyta az egyetlen tolvajt, hogy most ő kereheti a maga „igazságát” felsőbb helyen.

— **Gőzgépekezők vizsgálata.** A gőzgépekezőket s kazánfűtőket vizsgáló bizottság Cs-ban, január hó 20-án vizsgálatot tart.

— **Kirándulás Budapestre.** F. hó 12-én, azaz szombaton déli 12 óra 31 perozkor induló vonattal az aradvárosi menetjegyiroda kirándulást rendez Aradról Budapestre, mely kirándulásához 50 százalékkal mérsékelt 14 napig érvényes menetjegyeket ad ki. A menetjegy ára: a II od osztályban 10 frt 80 kr., a III ad osztályban 7 frt 70 kr. Arad, 1889. január hó. M. á. v. városi menetjegyi-irodájá Aradon.

— **Bérleti jegyek kiadása a magyar kir. államvasutakon.** 1889. évi január hó 1-től kezdve a m. kir. államvasutak vonalaira ismét éves bérleti jegyek fognak kiadani, melyek árai változatlanul ugyanazok, mint az 1888. évben kiadott ily jegyeké. Ezen bérleti jegyek kizárólag a m. kir. államvasutak b u d a p e s t i (Mária Valéria utca, Hungaria szálló és bécsi (Karlth-nerring, Grand Hotel) menetjegyi irodáiban állittatnak ki, hol is az ár ezen jegyekre vonatkozó díjszabás is díjmentesen kapható. Budapest, 1889. január hó 5-én. Az igazg a t ó s á g.

FARSANG.

— **Farsangi naptár.**
Január 12. Az aradmegyei tiszt: isalói kör tánc vigalma (Fehér kereszt).
Január 12. A buttyini kaszinó-egylet táncos-estélye.
Január 19. A borosjenői fiatallág táncvizsgálma a borosjenői nagyvendéglóban.
Január 26. A b. csabai kaszinó-egylet bálja.
Január 26. Az aradi kereskedőifjak együletének bálja. (Fehér kereszt).
Február 2. Az aradi polg. jótékony nőegylet táncosestélye. (Fehér kereszt).
Február 9. Az EMKE aradi választmányának bálja. (Fehér kereszt).
Február 21. Az arad és vidéki román nőegylet bálja. (Fehér kereszt).

— **Az első nagy bál,** a vármegye bálja már ktszöbön van. Ha valamelyik vizalmónak az a mottója, hogy: mindenkinnek mulatói kell, még pedig jól, úgy ez a bál kétségteletlenül ilyen lesz. Megvan a régi birneve, Nem hiába jár elől, a legkedélyesebb is. A rendezőség lázasan dolgozik a siker érdekében, a mi bizonyára tökéletes is lesz. A rendezők jelvénye igen csinos lesz s a rajta levő szalag a megye színeiből lesz összeállítva. A karzati jegyekre is erősen folynak az előjegyzések.
— **Képezdészek piknikje.** Az idej farsang nem mulik el a szokasos pikniknek nélkül sem. Az első már jelentkezett. A helybeli tanítóképzédei növendékek rendezik e hó folyamán. A rendezőség is megalakult már a következőkép: Főrendező: U r h e g y i Antal tanítókép. tanár. Elnökek: K r a u s e Brunó IV. éves, pénztáros; M a u e r Mihály IV. éves, ellenőr;

— **M e t z i n g h Lajos IV. éves képezédei növendékek.** Rendezők: A m b r ó L. Augustin J., B e m l e i n A. St u i b e r A. IV. éves, B a r t o s Gy. G y o r g y e v i c s M., S i m r á k K., U r h e g y i A. III. éves, B a l i a K. II. éves és B u d i o s M. I. és II. éves képezédei növendékek.

— **Álarczos bál a „Fehér Kereszt”-ben.** A „Fehér Kereszt” nagytermében az idén ismét megkezdődnek a vasárnapj alarczos bálak. Az első vasárnap este lesz, melyen csak urak fizetnek 1 frt belépti díjat.

— **Meghívás.** Az „aradi kereskedő ifjak társulata” bál rendező-bizottságát a ma (szórdán) este fél 9 órakor a társulat helyiségében (királyi kórház I. emelet) tartandó ülésre tisztelettel meghívja az elnökség nevében N a m á n y i Lajos biz. jegyző. S z o n t a g h Géza biz. elnök.

HAZÁNK ÉS A FOVAROS.

— **Árpád megye.** Azt a kuriózus indítványt, hogy a millenium alkalmából Pest-megyét kereszteljük el Árpád vármegyének, már elérte a sorsa. A megye állandó választmányának ülésén Ilkey főjegyző előterjesztvén az indítványt. F ö l d v á r y Mihály alispán szólalt fel s kiemelte, hogy a millenium ünnepeit nem szabad kicsinysegekke lealacsonyítani, mert annak gyanak-gosnak keil lennie, az ősi megye nevé pedig nem kell megváltoztatni. Ha milleniumi ünnepeket csakugyan rendeznek, Pestmegye az első közt fog abban részt venni. Hasonló értelemben szólott Ilkey főjegyző s Földváry Miklós orsz. képviselő. s az állandó választmány aztán elvetette az indítványt.

— **Kinos affaire képci beszéd tárgyat** B é k é s G y a r m a t o n. Az eset előzményei egy beszélgeteli ügyre vezet-hetők vissza. Fölkel Károly békes-gyarmati arvaszéki üllököt ugyanis Mezey Gyula, a szüleineléző óvári akadémiai magántanár valami sértés miatt párbajra hívta ki s a segédék bár egész nap tárgyaltak az ügyet, megállapodásra nem juthattak. Mezey annyira felbőszült ezen, hogy másnap reggel rálesett Fölkelre s midőn ez reggel hivatalába tartott, egy szabóztólbelől feléje rohant s vastag boltal úgy fejbe ütötte, hogy Fölkel eszméletét veszve rogyott össze. Mint írják, ez eset annál kinosabb feltűnést keltett, mert Fölkel kitűnő képzettségű tisztviselő és nagy tiszteletet örvend.

— **Szerencsétlenség fegyvertisztítás** közben. E hó 2-án úgy szerencsétlensége okozott Berezelen egy tizenkét éves gyermek vigyázatlansága, a ki arra a nem neki való feladatra vállalkozott, hogy az apja fegyvertel tisztítsa. Ráoz Vilmosnak hívják a könnyelmű gyermeket, a ki fia a hercei tanitónak. Mikor a fegyvertisztításhoz fogott, ott volt mellette egy szűk György nevű tizenhárom éves fiu, a ki valami levélre várakozott. Egyszer csak elslhlt a puská s Rá z Vilmos kezében a Szűke György hasban találva öszerezte. A boldogtalan alig élt két órát s iszonyu kínok közt szenvedett ki. A vizsgálatot megindították.

— **Rövid hírek.** K a s a n a honvédség és a csendőrség tisztikara minden hó első szombatján társas összejövetelt rendez s a mult szombati kedélyes estélyen Paxy Károly tábornok mondott lelkes felkérő-öt a honvédelmi miniszterre. — N a g y h i d e g volt a mult hét végén Zemplén-megyében; Sárospatakon is, Satoralja-Uj-helyen is megfagyott egy-egy ember s az országuton csoportostul heverték a megfagyott verebek. — F ő l e g y h á z a n fenoytt vizsgálatot indítottak Likovszki József végrehajtó ellen, váltóhamisítás miatt. — S z a t h M á r ó l Grósz cipészemester vásárra indult Halmiba, de a sötét éjben kocsija lefordult egy mély vízzel teli árokba s a ládák lenyomták Grósz, a ki vízbe fullt.

NAGYVILÁG.

— **A bolgár fejedelem házassága.** A Brüsszelben megjelenő „Etoile Belge” ugyanis azt jelenti, hogy K o b u r g F e r d i n a n d bolgár fejedelem közelebb el fogja jegyezni H e n r i e t t e belga hercegnőt. A menyasszony a flandriai gróf legidősebb leánya, Koburg Kle mentina hercegnő, Ferdinánd bolgár fejedelem édes anyja, egy vasárnap keleti brüsszeli távirat szerint odaérkezett és testvérénél Aumale hercegnél szállt meg. Brüsszelben az a hír van elterjedve, hogy O h a r t e s herceg személyesen fog közbenjárni Péterváron arra nézve, hogy a czár végre kibéküljön F e r d i n a n d fejedelemmel.

— **A gyászoló császár mulatsága.** II. Vilmos, a németek császára még gyászolja apja és nagyapja halálát s így természetesen színházakra se járhat. Hogy a császár ez idő alatt se érezze a mulévezetek hiányát, tudvalevőleg elrendelték, hogy az operában és a drámai udvari színházban a császár számára külön előadásokat rendezzenek. Az első ilyen külön előadás pénteken volt az operaházban, a hol „Die Quitzova” című drámat játszották. Az előadás dében kezdődött s mindenben olyan volt, mint a rendes színházi előadások, csakhogy az egész nézőtérben nyolcs ember volt: a földszint közepe táján a császár és mellette a meiningeni örökös hercege, azután valamely hátrább Hochberg gróf, Wildenbruch Ernő, két hölgy és végre két szárnysegéd. A színészek csak úgy játszottak, mintha a nézőtér zsúfolásig tömve lett volna; a felvonásokközben a színház összes vilamos lámpái kigyultak, a játék alatt pedig elcsöppetítették a nézőtér, mint a rendes előadásoknál. Előadás után V i l m o s császár magához hív-

vatta az igazgatót s nagy meglepődését és elismerését fejezte ki.

— **A kinek jobbfelén van a szíve.** Valamelyik berlini poliklinikában egy 12 éves fiút gyógyítottak a minap, a kin az orvosi vizsgálat alkalmával az intézet főorvosa azt a meglepő fölfedezést tette, hogy nem a bal, hanem a jobb oldalon van a szíve. Ezt a feltűnő körülményt eddig sem a beteg, sem szülei nem vették észre. A jelentés, melyet a tudomány d e x t r o c o r d i s néven ismer, csak felette ritka esetekben fordul elő s rendszeren a többi belső szervek rendellenességével jár. Egy ily betegnél a tödő kardályi is feltűnő anomáliát mutatnak. Legtöbbször azonban a dextrocardia csak egyik jel-nésége a mell-és has-szervek helyzetváltozásának, az ugynevezett situs viscerum inversus-nak.

— **Igazi vér a szinpadon.** A bécsi új Burg-színházban vasárnap igazi vért ontottak a „Götze von Berlichingen”-ben viaskodó lovagok. A harmadik felvonásban, mint ismeretes Lorse és Bliazkopf megbes-bentl és véresen elrohán. Ezt a jelenetet Hartman és Aonsburg játszották s a próbán meglehetősen begyakorollák. A szereplő színészek úgy beszéltek meg a jelenetet, hogy Hartmann üldözni fogja ellenfelét, kardjával feléje vág, de Aonsburg fel fogja a csapást, azután elrohán, miközben Hartmann egy fejtárgást markiroz. Az előadás minden úgy történt, a mint előre megbeszéltek, csakhogy ez az utolsó fejtárgás talált. A kard teljes erővel lesújtott a kifelé szított színész fejére, keresztülvágta a süvegét és a parókáját, a nagy vérző sebet okozott. A megbeszélte színészt be-kötözték, azután hazaszállították, a hol a nagy vérvésztés következtében elájult. Aonsburg sebe egyébiránt nem veszélyes s rövid idő múlva ismét felléphet a szinpadon.

— **Elmezavart hercegnő.** A d a l b e r t bajor herceg özvegyéről a párisi „Figaro” azt írja, hogy a mult heten elmezavart tünetei mutatkoztak rajta. Allítólag a Szt. Ivánéjálom előadása alatt tört volna ki a hercegnőn a baj, mely oly mérveket ütött, hogy az elő adást félbe kellett szakítani. A müncheni udvari színház közönsége megdöbbenve látta a páhlyban a hercegnő feltűnő magaviseletét, mely a második felvonás kezdetén már észrevehető volt segyre fokozódott, míg végre kétség sem lehetett z iránt, hogy a hercegnő elmezavart k. E hír a „Figaro”-ban jelent meg s így nincs kizárva az, hogy az egy esetleges jelentőség nélküli rosszullétnek kiszínezett nagytáza.

— **Medvehus a vadkereskedésben.** A medve tudvalevőleg az egyetlen ragadozó állat, melynek a husa élvezhető, sőt a melynek a talpát egyenesen inyenozfalatnak nyilvántják az orosz gourmandok. Orosz országban nagyobb vadászatok után, kivált mikor több medve is terítékre kerül, napi rendszeren a medvehusból készült lakoma. Mindamellett eddigéig nem sikerült az oroszoknak a medvehust a civilizált világban is elfogadott tápláléká tenni s alkalmasint Lipsee az első nagy város, a hol már rendes forgalmi czikké vált ez a fenevad a vadkereskedésekben. Majna-Frankfurtban a minap néhány felesleges medvét egyenesen abból a czáliból löttek le, hogy elküldjék őket egy lipseai vadkereskedőnek, a ki „agyonlőtt állapotban” rendelt meg egy párt. Németországban most már kezdik a medvét hasznos (?) állatnak tekinteni, a melyet te nyézteni is érdemes, minthogy a husát na gyon jól lehet értékesíteni. Oroszországból a seeregőstől szállításják már a medvét Német országba s ez annál érthetőbb, mert az orosz paraszt, ha egy fias anyamedvét megöl, a bocsokat kötelességének tartja felnevelni. Mikor azután elég nagyok, akkor mézsárszékre kerülnek.

— **Kohn-olog.** A bécsi kereskedelmi törvényesék bírái között van egy érdekes speciálista, egy „Kohn-olog”, a kinek az a különös szerencséseje lesz a most megkezdődött új esztendőben, hogy nap nap után szakadatlanul osakie Kohnokkal fog foglalkozni, Kohnokat fog tárgyalásra megidézni, Kohnokat fog felmenteni. — A törvényesék bírái ugyanis az új év alkalmával az egyes ügyeket a vádlottak neve után betűrendben osztják ki egymás között, így egy-egy bírora több betűi vádlottjai jutnak. Az „S” azonban oly gyakori kezdőbetű a vádlottak között, hogy e betűnek extra referenst kellett kijelölni. De maga a „Kohn” név is oly gyakori a kereskedelmi törvényesék előtt, hogy kizárólag a Kohn névre külön referenst jelöltek ki. Ezt a szerencsétlen birót Schober drnak hívják; szerencsétlen pedig azért, mert ő neki kell majd Bécs összes Kohnjai között itelni, mikor egy Kohn megidézétevéneli soha sem az igazi K o h n jelenik meg, hanem egy K h o n, mikor a máriahilfi K h o n helyett beidézik az ártatlan Maria-gesei K h o n t és az I. K o h n t a tozása fejében Isak K h o n t perelli Izidor K o h n helyett és a szegény bíró issza meg mindennek a k o h n f u z i ó n a k a levét.

— **Rövid hírek.** P á r i s b a n eddig 89.000 idegent irtak össze s ezek közt legtöbbször a német. — M i k l ó s orosz uagyherceg, az orosz lovasság főfelügyelője, közelebb kemény hangu rendeletet adott ki, melyben konstatalja, hogy az orosz lovas-ság nagyon gyarló, a tiszték nincsenek kiképezve, a legénység nem tud a fegyverrel bánni a lovak nincsenek betanítva; a rendelet szigoruan intézkedik a bajok orvoslása végett. — M a d r i d b a n szombaton a színház előtt löp-porrobbanás történt, kevéssel azután, hogy a regens királyné arra kocsizott. — L o n

d o n és New York polgármesterei fonográf utján küldték egymásnak üzeni üdvözlét. — W u r z b u r g o n a város-szerze nagy igazgatottságot keltett, hogy egy Bannenberg nevű egyvetemi hallgató otthon az ágynemű meggylókra találták; a gyilkos ismeretlen. — A „H e n r i e t t e” német gözhajó a bottini öbölben elsüllyedt a tizenhárom ember veszett oda.

Táviratok.

— **A képviselőházból.**
Budapest, jan. 8. (Az „Aradi Közölny” eredeti távirata.) B a r o s s a miniszter be-nyújtja a közutakról és vámosokról szóló törvényjavaslato. Csütörtökön lesz a véderőja vasal tárgyalása.

— **Az egyiptomi csapatok vesztesége.**
Kairó, január 8. (Az „Aradi Közölny” eredeti távirata.) Hírlik, hogy tegnap Szua-kimnál ütközet volt, melyben az egyiptomi csapatok súlyos veszteséget szenvedtek.

— **Szaid basa kinevezése.**
Konstantinápoly, jan. 8. (Az „Aradi Közölny” eredeti távirata.) Hír szerint, S z a i d b a s a külügyminiszter nagyve-zérré nevezetett ki.

— **Strájkoló munkások.**
Budapest, jan. 8 (Az „Aradi Közölny” eredeti távirata.) A S e h m i d t é s M a c h l u p gyárak strájkoló munká-saihoz a B e r n f e l d f é l e hadfelszerelési gyár munkásai is csatlakoztak és b e s z ű n t e t t é k a m u n k á t.

Színház.

— **A „Furcsa háború.”** Strauss e szép zenéji operettje kerül ma, szerdán színrre, s az előadásban részt vesz az operett ize mélyzet valamennyi csörendű tagja. Pénteken az „Ibolya faló” című vígjátékot adják.
— **Medgyaszay Evelin jutalomjátéka** holnap csütörtökön lesz a „F r o u f r o u” című színműben és minden jel arra mutat, hogy zsufolt ház lesz.

— **„Egy asszony története.”** M é r a y H o r v á t h Károly ily című színművéből a próbák befejezésükhez közelednek és a premiere szombaton okvetlenül meg lesz. A darab iránt az érdeklődés igen élénk.
— **Makó Lajos — szegedi direktor.** A szegedi színhágyi bizottság, a napokban tartott ülésén a szegedi színházat újabb három évre a jelenlegi direktornak, A r a d i Gerőnek ítélte oda, illetve ajánlja a városi tanácsnak. Tegnapelőtt azonban v e r a t l a n f o r d u l a t állott be a színház ügyében, melyre nézve adjuk a „Szegedi Híradó” következő sorait:

A tanács ma délután tartott ülésében tárgyalta a városi színhágyi bizottság jelentését, illetve javaslatát a színháznak 3 évre kiadásá ügyében. A színhágyi bizottság, mint tudjuk, a folyamodók közül e g y h a n g u l a g Aradi Gerőnek javasolta átadni a színházat továbbra is és ezt erős okokkal megindokolta. A tanács pedig ezt a javaslatot elvetette és a színházat M a k ó L a j o s n a k, az ismert színésznek határozta odaadni.

Ilyen eset Szegeden most történi először, s annál meglepőbb, mert a tanács eddigéig nemcsak a városi színhágyi bizottság, hanem a korábban főnnállott színhágyi-egylet választmányának jelölésit is kivétel nélkül mindig respektálta. Hogy miért bánt el most ily lealázólag a színhágyi bizottsággal, azt még csak sejteni sem bírjuk: annál inkább elvárhatjuk tehát, hogy a tanács nemcsak illendően, hanem ily fontos kulturális ügyben szükségesnek is tartja a hozott határozata indokainak nyilvánosságra hozását. Szükséges ez a színházat fenntartó közönség tájékoztatása és, ha lehet, megnyugtatósa végett, főképp pedig annak a színhágyi bizottságnak a megnyugtatósa végett, a mely azért, hogy egy közmivéldési intézetet fenntart, megkövetelheti a tájékoztatást s a megnyugtatóst az iránt, hogy egy olyan elsőrendű hivatalos testület, mint a városi tanács, ily fontos ügyben nem csöndben, öletszerűleg, hanem a személynök és dol-goknak alapos ismeretével s komoly megfontolással járt el.

CSARNOK.

— **Magyar huszár Jénánál.**

Régi tulajdonoságnak a németeknek, hogy nem szeretnek jót írni a magyarok-ról. Kivált abban az időben, mikor Götthe az ő Berlichingenjének efféle „Krauta-druck”-ot adott szájába: „Wer kein ungrischer Ochse ist, komm mir nicht zu nah” (mi különbben Götthének az 6 sok kötetre menő műrei közt egyesegyedül megemlékezésé a mi nemzetiségünköl), igazán csupán akkor dicserhetek minket, ha voltaképen nem is tudtak, hogy rolnk beszélnek.

Kleist Henrik, a németeknek csak ujabban méltányolt nagy költője, ily öntudatlanul dicseit az ő „Berliner Abendblätter” című lapjában egy magyar huszár, kit ő ugyan Hohenlohe herceg por-szart seregéhez számít, de kinek egy káromkodását eredetben idézi és ezzel kétségtelessen teszi, hogy e hős — ki által Kleist egy megjegyzésében akarata ellenére lefözetit az egész francia armádiát —

